

**SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU
INTERDYSCYPLINARNEGO
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
W ROKU 2014**

Cieszyn, maj 2015

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr XLII/443/14, z dnia 24 kwietnia 2014 roku, w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2014-2016.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego (zmiany w 2014 roku):

1. W okresie sprawozdawczym Burmistrz Miasta podpisał porozumienie z Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i delegowaniu przedstawiciela szkoły do prac w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto rozwiązane zostało porozumienie z Zespołem Szkół Ekonomiczno – Gastronomicznych im. Macierzy Ziemi Cieszyńskiej w Cieszynie, ponieważ przedstawiciel placówki zakończył pracę zawodową i przeszedł na emeryturę.

Aktualny skład Zespołu:

1. **Bala Joanna** – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie, psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Cieszynie.
2. **Barwińska Halina** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
3. **Czepczar Anna** – kurator dla nieletnich Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich w Cieszynie przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
4. **Dziedziak – Skark Anna** – psycholog Gimnazjum nr 2 w Cieszynie.
5. **Palica Łukasz** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
6. **Florczykiewicz Anna** – sekretarz Oddziału powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
7. **Gorzelną Agnieszka** – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
8. **Herzyk – Krzyżowska Beata** – zastępca Prokuratora Rejonowego w Cieszynie.

9. **Kiedroń – Fałat Elżbieta** – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
10. **Kozieł Paweł** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
11. **Krasucka Alicja** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
12. **Krzempek Krzysztof** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
13. **Łabaj Danuta** – dyrektor Gimnazjum nr 3 w Cieszynie.
14. **Pławecki Ryszard** – przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
15. **Raszka Dorota** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
16. **Stuchlik Małgorzata** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
17. **Witek Sylwia** – psycholog, specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
18. **Zych Katarzyna** – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie.
19. **Żwak Izabela** – pedagog Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie.

2. W 2014 roku na prośbę jednostek delegujących nastąpiły zmiany osobowe w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, Pana Sebastiana Klajmona zastąpił Pan Krzysztof Krzempek;
2. Gimnazjum nr 2, Panią Halinę Jansa zastąpiła Pani Anna Dziedziak – Skark;
3. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, powołano w skład Zespołu Panią Sylwią Witek, która wcześniej pełniła stałe zastępstwo za innego przedstawiciela Ośrodka;
4. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie, Pana Ryszarda Pławeckiego, w czasie jego nieobecności będzie zastępowała Pani Beata Cher – Tomica (stałe pełnomocnictwo).

Zmiany następowały, ze względu na fakt, że ww. instytucjach nastąpiły zmiany organizacyjne i delegowane osoby bezpośrednio zajmują się sprawami, którymi zajmuje się i o których decyduje Zespół Interdyscyplinarny. Delegowane osoby zostały zapoznane z zasadami pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, podpisały stosowne zobowiązanie do zachowania tajemnicy i zadeklarowały swój udział pracy zgodnie z założeniami regulaminowymi.

3. W 2014 roku nastąpiły zmiany osobowe w składzie Prezydium Zespołu Interdyscyplinarnego. Zastępcą przewodniczącego został Pan Krzysztof Krzempek, ponieważ dotychczasowy zastępca, został oddelegowany z prac Zespołu przez Komendę Powiatową Policji w Cieszynie. W grudniu 2014 roku dotychczasowy Przewodniczący złożył rezygnację z pełnionej funkcji, z uwagi na długotrwałe zwolnienie chorobowe. Zespół w głosowaniu jawnym wybrał nowego przewodniczącego, którego funkcję obecnie pełni Pani Sylwia Witek.

Aktualny skład Prezydium:

1. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

Pani Sylwia Witek (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

2. Zastępca Przewodniczącego

Pan Krzysztof Krzempek (Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie);

3. Sekretarz Zespołu

Pani Dorota Raszka (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

5. Członek Prezydium (członkostwo wspomagające)

Pani Danuta Łabaj (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Cieszyn, Gimnazjum nr 3 w Cieszynie);

4. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Koordynację działań programowych powierzono również pracownikom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

1. Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę dwóch stałych grup roboczych:

- **Zespół Interwencyjny** – prowadzenie i koordynacja Procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół Interwencyjny zajmował się bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy. Prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnie z Procedurą „Niebieskie Karty”.

- **Zespół diagnostyczno – programowy** - zajmował się: analizą realizowanych programów i działań w gminie, diagnozą potrzeb i oczekiwań, wnioskowaniem i proponowaniem kierunków programowych.

2. Realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.

3. Na bieżąco zaznajamiał się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.

4. Opracował i przeanalizował wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu, opracował plany pomagania w procedurze „Niebieskie Karty” oraz ustalił zasady przepływu informacji, przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagające zabezpieczenia.

5. Członkowie Zespołu na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskich Kart” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) **Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):**

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Szkolenie: „Praca z problemami w bliskich relacjach”	Zespół Interdyscyplinarny	12	12
2.	Szkolenie: „Interwencja kryzysowa – zadania policji we współpracy z innymi służbami”	Zespół Interdyscyplinarny	5	6
3.	Szkolenie: „Modele i formy pracy ze sprawcami przemocy”	Zespół Interdyscyplinarny	7	6
4.	Konferencja: „Żaloba – jak mogę pomóc ?”	Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych HOSPICJUM im. Łukasza Ewangelisty w Cieszynie	5	1
5.	Konferencja: „Rodzina z problemem przemocy – praca z osobą stosującą przemoc”	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	5	5

b) **Szkolenia i konferencje zewnętrzne – wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:**

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Ogólnopolska Konferencja „Przeciw przemocy”	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Warszawa	14	2
2.	Konferencja: „Współpraca jednostek pomocy społecznej z policją w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wojewoda Śląski, Wojewódzki Komendant Policji - Katowice	6	2
3.	Szkolenie: „Seminarium szkoleniowe dla superwizorów w zakresie przeciwdziałania przemocy – trauma”	Gabinet Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji M. Sieczkowska - Poznań	16	1
4.	Szkoła Profilaktyki: „Przemoc w rodzinie – nowoczesne kierunki pomagania”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	32	3

5.	Szkolenie: „Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – kurs podstawowy	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	120	1
6.	Szkolenie: „Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie” – kurs zaawansowany	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	160	1

c) Superwizje – regularnie 6 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8. Realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9. Na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania za 2014 rok.

10. Przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Karty” C, D, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest jako wydzielony Dział, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamykanych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Ośrodku Pomocy.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

1. W 2014 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie (luty, kwiecień, czerwiec, wrzesień, grudzień).
2. Odbyło się:
 - a) 12 spotkań Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Interwencyjnego;
 - b) 27 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
 - c) 1 spotkanie Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Programowo – Diagnostycznego;
 - d) 12 spotkań Prezydium;
 - e) 4 spotkania Zespołu Interwencyjnego z Zespołem dzielnicowych Komendy Policji w Cieszynie, których celem była analiza przypadków prowadzonych przez dzielnicowych w procedurze „Niebieskiej Karty” i opracowanie założeń do indywidualnych planów pomocy;
3. Zespół powołał 14 grup roboczych do indywidualnych przypadków (43 spotkania).
4. Członkowie Zespołu byli współorganizatorami i prowadzącymi formy edukacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia. W treści merytorycznej dotyczyły przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu .
5. Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podjął działania upowszechniające je w środowisku. Do wszystkich placówek oświatowych Cieszyna przekazano materiały i ulotki informacyjne o pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i adresach placówek pomagających.
6. Zespół kontynuował realizację lokalnej kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie i form pomagania w ramach programu „Stop Przemocy – Spróbujmy Inaczej”, popularyzując informacje dotyczące systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Członkowie Zespołu zaangażowali się w projekt badawczy, który jest realizowany we współpracy z Uniwersytetem Śląskim w Cieszynie – „Monitorowanie problematyki skali uzależnień i przemocy w środowisku lokalnym – przeprowadzenie diagnozy”. Członkowie Zespołu byli odpowiedzialni za rozpowszechnienie ankiet badawczych wśród swoich grup zawodowych. Projekt jest realizowany od 2014 roku, ma się zakończyć opracowaniem diagnozy w 2015 roku.
8. Zespół spotkał się z koordynatorem projektu „Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem” w celu nawiązania współpracy na rzecz lokalnego systemu wsparcia osób doświadczających przemocy.
9. Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 75 przypadków, koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów o realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Pomocą objęto:

245 osób, w tym 37 dzieci.

Na 75 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 75 przypadkach występowała przemoc psychiczna;
- 12 przypadkach występowała tylko przemoc psychiczna;
- 61 przypadkach występowała przemoc fizyczna i psychiczna;
- 3 przypadkach było podejrzenie przemocy seksualnej, współistniejącej (2 – podejrzenie przemocy seksualnej w relacjach partnerskich, 1 – w relacji dorosłego rodzeństwa);

Na 75 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 50 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich(67%);

(w 43 przypadkach członkami rodzin były dzieci razem 61, w tym 14 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 53 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi);

- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z byłym mężem;
- 6 przypadków – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym synem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym wnukiem;
- 2 przypadki – krzywdzone kobiety w relacji z dorosłą córką;
- 6 przypadków – krzywdzone dziecko w relacjach z matką;
- 2 przypadki – krzywdzone dziecko w relacjach z ojcem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym bratem;
- 3 przypadki – krzywdzeni kobieta i mężczyzna w relacji z ojcem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacjach z ojczymem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z matką;
- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacji z dorosłą córką.

Na 75 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 49 przypadkach – problem z używaniem alkoholu (65%), przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 26 rodzinach – problem niepełnosprawności członków rodziny (15 ofiar i 11 sprawców);
- 20 przypadkach – rodziny objęte były dozorem kuratorskim;
- 14 przypadkach – prowadzona była równocześnie sprawa w postępowaniu karnym;
- 10 przypadkach – zamknięto procedurę;
- 25 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- 5 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

Na 75 „Niebieskich Kart” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 19 Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 49 Komenda Policji;
- 1 Powiatowy Ośrodek Wsparcia;
- 6 Placówki Oświatowe.

Do programu dla sprawców przemocy w rodzinie realizowanego w/g Modelu Duluth kierowano 29 osób, z czego 8 podpisało deklarację udziału, a program ukończyło 3 mężczyzn. Z indywidualnej pomocy psychologicznej skorzystało 25 osób, których podejrzewano o stosowanie przemocy w rodzinie. Z terapii partnerskiej i spotkań charakterze mediacyjnym, których celem było poprawienie relacji w rodzinie skorzystało 23 rodziny.

W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 75 przypadkach) Zespół realizował zadania:

- a) Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiali się z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.
- b) Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek ma swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywanej w dokumentacji Zespołu (wydzielony Dział dokumentacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).
- c) Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Niebieska Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Niebieska Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.
- d) Każdej rodzinie złożono wizytę interwencyjną i pouczono osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwości szukania pomocy.
- e) Wzywano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę - „Niebieska Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i programie w/g Modelu Duluth oraz pomoc psychologiczną).
- f) Prowadzono bieżące konsultacje podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

8. Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2011 – 2013).

W 2014 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 155 czynne przypadki, obejmujące lata 2011 – 2014. W 2014 roku zamknięto 40 „Niebieskich Kart” z lat 2011 – 2014.